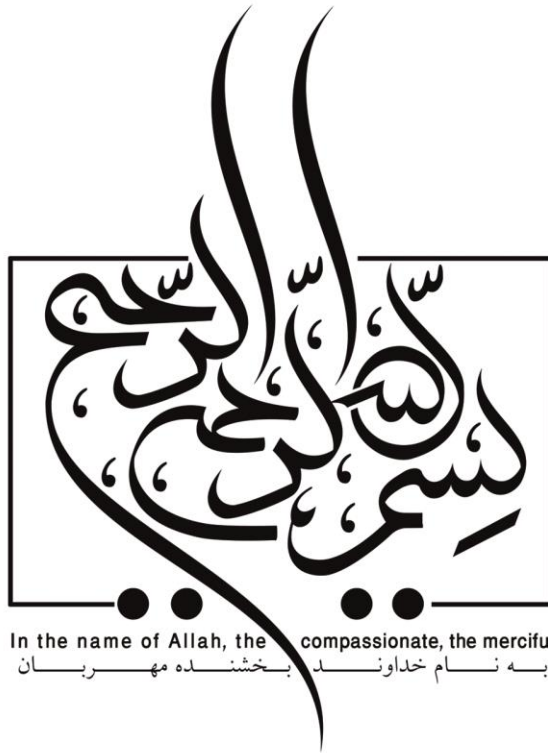




سروشنامه:	روحانی، طاهره، ۱۳۴۸
عنوان و نام پدیدآور:	زنان دین گستر در تاریخ اسلام / طاهره روحانی
مشخصات نشر:	قم، مرکز بین المللی ترجمه و نشر المصطفی ﷺ، ۱۴۰۰
مرجع تولید:	معاونت پژوهش
مشخصات ظاهری:	۳ ج
شابک:	۹۷۸-۶۰۰-۴۲۹-۸۳۶-۰
وضعیت فهرست نویسی:	فیبا
یادداشت:	چاپ دوم
یادداشت:	چاپ سوم
یادداشت:	کتاب حاضر قبلا تحت عنوان «مجموعه مقالات برگزیده ششمین جشنواره پژوهشی شیخ طوسی ﷺ» و نیزه طلاب فضلی غیرایرانی» توسط انتشارات مرکز علوم جهانی در سال ۱۳۸۲ منتشر شده است
موضوع:	زنان در اسلام
موضوع:	Women in Islam
شناسه افزوده:	جامعه المصطفی ﷺ العالمية. مرکز بین المللی ترجمه و نشر المصطفی ﷺ
شناسه افزوده:	Almustafa International Translation and Publication center/Almustafa International University
رده بندی کنگره:	۱۷۲/۲۳۰BP
رده بندی دیویی:	۴۸۳/۲۹۷
شماره کتابشناسی ملی:	۸۴۶۹۱۶۲
اطلاعات رکورد کتابشناسی:	فیبا
این کتاب با کاغذ حمایتی منتشر شده است	

BA0022.j1

زنان دین گستر در تاریخ اسلام (جلد اول)

مؤلف: طاهره روحانی

ناشر: مرکز بین المللی ترجمه و نشر المصطفی ﷺ

● چاپ: چاپخانه دیجیتال المصطفی ﷺ

● شمارگان: ۵۰۰

مراکز پخش

◀ ایران، قم، خیابان معلم غربی (حجتیه)، نبش کوچه ۱۸

تلفن: +۹۸ ۲۵ ۳۷۸۳۶۱۳۴

تلفکس: +۹۸ ۲۵ ۳۷۸۳۹۳۰۵ / (داخلی ۱۰۵)

تلفن: +۹۸ ۲۵ ۳۲۱۳۳۱۰۶

◀ ایران، قم، بلوار محمد امین، سه راه سالاریه

📧 pub_almustafa

🛒 pub-almustafa.ir

✉ miup@pub.miu.ac.ir

باسپاس از دست اندرکارانی که ما را در تولید این اثر یاری رساندند.

● ناظر چاپ: ایوب جمالی

● مدیر تولید: جعفر قاسمی ابهری

● مدیر انتشارات: مصطفی نوبخت

همه حقوق برای ناشر محفوظ است



زنان دین گستر در تاریخ اسلام

(جلد اول)

طاهره روحانی

سخن ناشر

با پیروزی انقلاب شکوهمند اسلامی و در عصر جهانی شدن ارتباطات، پرسش‌ها و چالش‌های نوینی در حوزه علوم انسانی، فراوری اندیشمندان مسلمان قرار گرفت که برخاسته از مسئولیت دشوار حکومت در این عصر است؛ دورانی که پایبندی به دین و سنت در مدیریت همه جانبه کشورها بسیار چالش برانگیز می‌نماید. از این رو، مطالعات و پژوهش‌های به روز، جامع، منسجم و کاربردی در حوزه دین، بر اساس معیارهای معتبر جهانی و اندیشه‌های ناب و ژرف، بایسته و ضروری است و جلوگیری از انحرافات فکری و تربیتی پژوهندگان حوزه دین، مهم و مورد عنایت بنیان‌گذاران این شجره طیبه، به ویژه معمار بزرگ انقلاب اسلامی، امام خمینی علیه السلام و مقام معظم رهبری علیه السلام می‌باشد.

جهانی شدن و گسترش سلطه فرهنگی غرب در سایه رسانه‌های فرهنگی و ارتباطی، اقتضا دارد که دانش پژوهان و علاقه‌مندان به این مباحث، با اندیشه‌های بلند و ارزش‌های متعالی آشنا شوند و این مهم، با ایجاد رشته‌های تخصصی، تولید متون جدید و غنی، گسترش دامنه آموزش و تربیت سازمان یافته دانشجویان به سرانجام خواهد رسید. این فرایند، گاه در پرداختن به مباحث بنیادین و تدوین متون تخصصی تعریف می‌شود و گاه در نگارش بحث‌های علمی، اما نه چندان پیچیده و تخصصی به ظهور می‌رسد.

بالندگی مراکز آموزشی، در گرو نظام آموزشی منسجم، قانونمند و پویاست. بازنگری در متن‌ها و شیوه‌های آموزشی و پژوهشی و به روز کردن آنها نیز این انسجام و پویایی و در نتیجه، نشاط علمی مراکز آموزشی و پژوهشی را در پی دارد. «جامعة المصطفی صلی الله علیه و آله و سلم العالمية» به عنوان بخشی از این مجموعه، که رسالت بزرگ تعلیم و تربیت طلاب غیر ایرانی را بر عهده دارد، تألیف متون درسی مناسب را سرلوحه تلاش خود قرار داده و تدوین و نشر متون درسی در موضوعات گوناگون علوم دینی، حاصل این فرایند است.

مرکز بین‌المللی

ترجمه و نشر المصطفی صلی الله علیه و آله و سلم

فهرست مطالب

۷.....	مقدمهٔ مرکز.....
۱۹.....	مقدمه.....

بخش اول:

زنان دین‌گستر در میدان علم

۲۷.....	فصل اول: کلیات.....
۲۷.....	لزوم پرداختن به موضوع زنان.....
۳۱.....	اسلام؛ احیاگر حقوق زنان.....
۳۵.....	برابری زن در آفرینش.....
۳۶.....	تسویه و تعدیل در خلقت.....
۳۶.....	برابری زن و مرد در کمال‌یابی و بالندگی.....
۴۰.....	تفاوت زن و مرد از دیدگاه قرآن.....
۴۲.....	چگونگی حضور زن در اجتماع.....
۴۹.....	فصل دوم: زنان محدث.....
۵۱.....	زنان راوی حدیث از پیامبر ﷺ.....
۵۵.....	زنان راوی حضرت زهرا (علیها السلام).....

۵۷	اسماء بنت عمیس
۶۰	ام انس (ام سلیم)
۶۲	ام سلمه
۶۶	بره خزاعی
۶۸	زینب، دختر ابی رافع
۶۹	زینب، دختر علی بن ابی طالب علیه السلام
۷۲	سلمی ام رافع
۷۳	فاطمه بنت حسن بن علی علیه السلام
۷۵	فضه نوبیه
۷۸	زنان راوی حدیث از ائمه معصومین علیهم السلام
۷۸	(۱) زنان راوی حدیث از علی علیه السلام
۷۸	مشهورترین زنان راوی در عصر امام علی علیه السلام
۷۹	جاریه خماسیه
۸۰	لیلی غفاری
۸۱	نضرة ازدی
۸۱	فاطمه صغری
۸۲	(۲) زنان راوی حدیث از امام حسن علیه السلام
۸۳	حبابه والبیّه
۸۳	فاطمه دختر حبابه
۸۳	فاطمه دختر علی علیه السلام
۸۵	نضرة عدویه
۸۵	(۳) زنان راوی حدیث از امام حسین علیه السلام
۸۶	حبابه والبیّه و فاطمه

- زینب دختر علی علیه السلام ۸۶
۴. زنان راوی حدیث از امام زین العابدین علیه السلام ۸۷
- ام براء ۸۷
- فاطمه دختر حسین علیه السلام ۸۷
۵. زنان راوی حدیث از امام باقر علیه السلام ۸۸
- ام هانی ۸۹
- خدیجه دختر امام باقر علیه السلام ۸۹
۶. زنان راوی حدیث از امام صادق علیه السلام ۸۹
۷. زنان راوی از امام موسی بن جعفر علیه السلام ۹۱
۸. زنان راوی حدیث از امام رضا علیه السلام ۹۲
۹. زنان راوی حدیث از امام جواد علیه السلام ۹۲
۱۰. زنان راوی حدیث از امام هادی علیه السلام ۹۳
- فاطمه دختر هشتم ۹۳
۱۱. زنان راوی حدیث از امام حسن عسکری علیه السلام ۹۴
- زنان دیگر راوی حدیث ۹۶

۹۹	فصل سوم: زنان دانشمند
۹۹	زنان در میدان علم
۱۰۵	زنان معلم
۱۰۸	زنان مرجع
۱۰۹	شرایط مرجعیت در روایات
۱۱۴	زنان فقیه و صحابی
۱۱۴	زنان فقیه و تابعی
۱۲۰	زنان مبلغ
۱۲۱	۱. گسترش علم
۱۲۱	۲. گسترش آگاهی عمومی نسبت به مسائل علمی و فقهی
۱۲۱	۳. خیرخواهی مبلغ نسبت به افراد جامعه
۱۲۲	نیاز به الگو
۱۲۵	نمونه‌هایی از تاریخ
۱۲۵	دختران عقیل
۱۲۴	خنسا
۱۲۸	ام سلیم
۱۲۸	میمونه
۱۲۹	لبینه
۱۳۱	فصل چهارم: زنان شاعر و حافظ قرآن
۱۳۱	زنان حافظ و قاری قرآن
۱۳۲	۱. فضه
۱۳۴	۲. بنانه دختر یزید بن عاصم الازدی
۱۳۴	۳. حفصه، دختر سیرین

۴. هوی.....	۱۳۵
زنان نابغه در شعر و ادب.....	۱۴۳
ام هیشم.....	۱۴۳
هند.....	۱۴۳
ام مسطح.....	۱۴۴
دختر ابوالاسود.....	۱۴۴
زنان مدافع ولایت با خطابه و شعر.....	۱۴۵
الف) سخنان و اشعار در جنگ.....	۱۴۶
۱. اشعار سوده در جنگ صفین.....	۱۴۶
۲. سخنان زرقاء در جنگ صفین.....	۱۴۷
۳. اشعار ام مسلم در جنگ جمل.....	۱۴۸
ب) اشعار زنان هنگام شهادت علی علیه السلام	۱۴۹
۱. اشعار بکاره هلالیه.....	۱۵۰
۲. اشعار ام البراء.....	۱۵۰
۳. اشعار ام سنان.....	۱۵۰

بخش دوم: زنان دین‌گستر در میدان عمل

۱۵۵.....	فصل اوّل: حضور زنان در بیعت
۱۵۶.....	بیعت اول (در عصر رسالت)
۱۵۷.....	بیعت دوم (بیعت جنگ)
۱۵۸.....	بیعت سوم (بیعت زنان و مردان مکه)
۱۵۹.....	بیعت چهارم (غدیر خم)
۱۶۱.....	فصل دوم: زنان و هجرت
۱۶۲.....	زنان مهاجر به حبشه
۱۶۳.....	۱. اسماء بنت عمیس
۱۶۳.....	۲. ام سلمه
۱۶۵.....	۳. ام ایمن
۱۶۶.....	زنان مهاجر به مدینه
۱۶۷.....	۱. فاطمه بنت اسد
۱۶۷.....	۲. زینب دختر رسول خدا ﷺ
۱۶۸.....	۳. حضرت فاطمه علیها السلام
۱۶۸.....	۴. ام هشام انصاریه
۱۶۸.....	۵. سبیه
۱۶۸.....	۶. ام کلثوم بنت عقبه
۱۶۹.....	هجرت زنان پس از پیامبر ﷺ
۱۶۹.....	۱. حضرت فاطمه معصومه علیها السلام
۱۷۰.....	۲. ام ذر (همسر ابوذر غفاری)
۱۷۱.....	هجرت برای همراهی امام زمان علیها السلام

فصل سوم: زنان و امر به معروف و نهی از منکر.....	۱۷۳
۱. از نگاه قرآن.....	۱۷۴
۲. از دید روایات.....	۱۷۵
۳. در عصر معصومین.....	۱۷۷
الف) عصر رسالت.....	۱۷۷
ب) پس از رحلت پیامبر ﷺ.....	۱۷۸
ج) عصر خلافت علی ﷺ.....	۱۸۵
د) دوران اقتدار معاویه.....	۱۸۸
ه) دوران امامت امام حسین ﷺ.....	۱۹۱
و) پس از شهادت امام حسین ﷺ.....	۱۹۳
ز) دوران غیبت صغری.....	۲۰۱
۴. جایگاه ولایت زنان در روایات.....	۲۰۵
۵. زنان در عصر ظهور.....	۲۰۷
فصل چهارم: جهاد و دفاع.....	۲۰۹
اقسام جهاد.....	۲۱۰
الف) جهاد زنان در عصر رسالت.....	۲۱۱
ب) دوران حکومت حضرت علی ﷺ.....	۲۱۶
ج) زنان در قیام امام حسین ﷺ.....	۲۲۱
د) دوران پس از امام حسین ﷺ.....	۲۲۵
مشارکت از منظری دیگر.....	۲۲۶
ه) جهاد زنان در عصر ظهور.....	۲۳۰
فصل پنجم: زنان مجاهد و مدافع ولایت.....	۲۳۳
حافظان اسرار امامت.....	۲۳۳

۲۳۷.....	حبابه، دختر جعفر.....
۲۳۸.....	ام غانم صاحبة الحصاة.....
۲۳۹.....	دفاع از ولایت.....
۲۴۰.....	مدافعان ولایت در مقابل خلفای جور و ظلم.....
۲۴۰.....	۱. حضرت فاطمه علیها السلام
۲۴۲.....	۲. غانمه، دختر غانم.....
۲۴۳.....	۳. بکاره هلالیه.....
۲۴۴.....	۴. اروی، دختر حرث بن عبدالمطلب.....
۲۴۶.....	مدافعان ولایت در مقابل مردم نادان و گمراه.....
۲۴۶.....	۱. ام اوفی العبدیه.....
۲۴۶.....	۲. لیلی غفاریه.....
۲۴۷.....	شهیدان زن در دفاع از ولایت.....
۲۴۷.....	۱. حضرت فاطمه علیها السلام
۲۴۸.....	۲. ام فروه انصاری.....
۲۵۰.....	۳. همسر ابن خباب.....
۲۵۱.....	۴. کنیز آوازه خوان معاویه.....
۲۵۲.....	زنان روایتگر حدیث ولایت.....
۲۵۲.....	۱. ام خارجه همسر زید بن ثابت.....
۲۵۳.....	سعدیه، دختر منتقد عبیدیه.....
۲۵۳.....	زنان و گزارش غدیر خم.....
۲۵۵.....	زنان مدافع ولایت با گزارش اخبار نظامی.....
۲۵۶.....	۱. همسر هشتم بن الاسود.....
۲۵۷.....	۲. ام المؤمنین، ام سلمه.....

۲۵۷	 ۳. ام الفضل
۲۵۹	 فهرست آیات
۲۶۳	 فهرست منابع و مأخذ
۲۷۱	 پی نوشت